

Secundus

quicquid causa sui aduentus in verbo proposito dicens. **E**xurge deus tuus. **Q**uid est dicere. **T**u omnis qui es sapientia patris: exurge et edificeris nos in mysterio illud cui veneris. **T**iudi caedest in iudicando insinua nobis ad quid tamen supermodum inaudita rem et omni stupore ad mirandam feceris. **Q**uid enim est homo quod si magnificas eum. et apposis erga eum cor tuum? In predictis ergo verbis duo facit. **P**rimo enim excusat deum per suam invocationem. **S**econdo exaltato proponit suam questionem. **P**rimu ibi exerceat deum per suam invocationem. **S**econdo ibi. **J**udica causam tuam. **A**t hanc causam nobis insinuandum: multi sancti doctores multa dixerunt: quibus ipsorum deo cum certe prophetis revelauit secreta sapientie sue. **E**quibus oibus unus prosiliat in mediū quae per ceteros pimptius ad manum habemur. **B**enedicet cui potest dici illud Daniel. Omne secretum non est absconditum a te: qui hancam vel portius causas aduentus dei nobis explicat ira dicens. **V**erbū dei in sublimi plenum: ut ad nos descendere: propria benignitas inuitavit: misericordia traxit. **C**eteris que se venturū promisit copulit: puritas vestri virginalis suscepit: potentia eduxit: obediencia deduxit: necessitas nostra ammonuit: patientia armavit: caritas verbis et mirabiliter manifestauit. **R**ex quibus oibus per populatatem vitandam tres causas elicimus in quibus talique includuntur. **E**nī enim deus ad nos per carnis assumptionem: propter veritatem promisit. **P**romisit enim deus patribus nostris sanctis se daturum. Qui cum non solum sit veritas: sed veritas eterna. Ideo solvere debuit quod promisit. **H**inc propter. **E**terna sunt finiones tui. **E**t post. **M**ulto que procedit de labiis meis non faciat irrita. Ex quo deus veritas non solum promisit: sed etiam inveniādo et iuramento se prestrinxit. **I**o foris ultimo debito oportuit eum solvere iuramentum. **Q**uoniam te hoc patribus iurauerit prout multipliciter in scriptura. **E**t primo ad abraam Gen. xii. vbi dicitur. Per memetipsum iurauit dominus. **Q**uia fecisti rebus hanc et non pepercisti filio tuo unigenito propter me. benedicam tibi et multiplicabo semine tuum sicut stellas celestes. **E**t benedicem in semine tuo oes gentes terre. **Q**uid iuramento impletum est et solutum per aduentum Christi in carne. **D**e hoc iuramento dicit deuteronomio. xxix. **D**aturum se nobis iurauit dominus. Item ad dauid. Semel iurauit in sancto meo: si dauid mentiar secundum ei? in eternū manebit. **Q**uid non aliunde fieri opportunity fuerat: nisi per unionem eius qui naturaliter est eternus. **E**t licet ad hos duos abraham videlicet et dauid per iuramentum specialiter facta su re promissio. **H**oc locutus est ab initio per os sanctorum qui a seculo sunt prophetarum eius. **A**bi ysa. xlv. **P**er memetipsum iurauit egredietur de ore meo iusticie verbum. **E**st autem iusticie verbum: quod de ore dei egreditur: iuramentum soluere quod iurauit. **H**inc Ieremi. dicit. **F**ludit vocem meam et facite oia quod precipi vobis. ut suscitem iuramentum quod iurauit patribus eorum daturum me eis. **Q**uid iuramento apostolorum ad hebreos. vi. allegans dicit. **A**braham promittens deum: quoniam neminem habuit per quem iuraret maiorem: iurauit per semetipsum dicens. **N**isi benedicens benedic te: et multiplicabis multiplicabo te: et sic longe miter ferens ad eptus est re promissionem. **H**omines enim per maiorem sui iurant: et omnis controversie eorum finis ad confirmationem est iuramento. **E**t sequitur. **I**nterposuit deus ius iurandum ut per duas res immobiles: quibus impossibile est mentiri: deum formissimum solaciū habeamus. **G**losa has duas res immobiles vocat veritatem: quod deus est et eius iuramentum. **E**t ideo ex his duabus rebus immobiles: videlicet veritate dei et iuramento credidit abraham deo ut fieret pater multorum gentium. **D**e quod Roman. Non infirmatus est abraham in fide: nec considerauit corpus suum iam emortuum. cum fere iam centum esset annorum: nec emortuum vulnus sanguinis. **E**t quod in re promissione dei non dubitauit sed confortatus est dans gloriam deo. plenissime sciens: quod cunctus promisit deus potens est et factus. **E**t ideo reputatum est illi ad iusticiam. **E**t haec est prima causa propter quam deus venit in carne: quod patribus hoc promisit. **E**tiam quod fecit eiusdem aduentus in promissione patrum: nobis similiter est promissus: quippe qui secundum abraham sumus per re promissionem heredes. **S**icut Gal. iii. dicit. Fiducialiter speramus in eandem promissionem: et nobis sicut illi ad iusticiam reputatur. **F**idelis autem est

Bermon

deus qui nobis hoc qd tebito nō debetur iusticie: nobis non negabit. **N**ec causa adueni⁹ dei in carne ē caritas venientis: diligit enim nos de⁹ amore ineffabili. Et licet hoc de⁹ nobis in implicito diceret i⁹ scriptura tñ qz bō dure ceruicis erat: credere verbis n̄ potuit nisi trasiret caritas i⁹ effectu. **D**ixit ei dñs vnicuiqz n̄m iam dudū illud Re. Si cui mē vnicū amat filiū: ita te diligebaz. Et Jere. xxxi. In caritate ppterua dixerit te: et qz nibil erat in hoie ppter qd diligendū se ppter: iā suspicā habuit hō caritatē dei. Propter qd de⁹ hanc suspicōem de medio tulit dices Ezechiel. xxvi. Non ppter vos ego faciam: s̄ ppter memeti p̄m. et ppter nomē meum sanctū. Hinc Osee. xiii. dr. Diligā eos spontanee. Glosa. id est nullo eozū merito: sed ppter memeti p̄m. Et malachie. 1. Dilexi vos dicit dñs. et dixit. In quo diligisti nos. Ad exponens Bern. dicit. Hōies creari et magnari. tedium affecti. suspectas habebant. pmissōes. dicētes his qui dilectionez dei a dño nūciabāt quousqz tollitis alias nostras: multiplicarie multisqz modis olim p̄ dicitis pacē et nō venit: pmissit bona. et ecce turbatio. Quousqz dicitis par Pax et non est Pax: spondet et non exhibet: verbis ḡ quo iam credem⁹: opus magis est: ope verba firmari. ppter nūcios suos veridicos: si tñ nūcij eius sunt. et veniat ip̄e vt sepe pmisserunt. Unū singuli dicere poserant illud iudicium. Quō tu dicas q̄ ames me. cū animus tuus nō sit meū. Non ḡ surgo: nō suscitor: nō excutior: de puluere: non respiro in spe: si n̄ ip̄e descendas. De⁹ itaqz ad hos clamores mā mor⁹. Quia sicut. q. Re. 1. dr. Nō vult pire alias: sed retracrat cogitans ne penit⁹ pereat qui abiectus est. Et veniens dixit illud ysa. Ego ip̄e qui loqbar: ecce assūm. et bō factus tñ dulcedinis et dilectionis exhibuit hoibus et tam amabilē se p̄buit: ut durissimi cordis sit: quisquis eū nō diliḡt toto corde: offeret tam sup̄ modū maximā caritatem q̄ maiorem nemo habuit in celo et i terra. De qua Bern. O Vere in nullo sic cōmendat deus caritatē suā quō in misterio incarnatiōnis et passionis ei⁹: in nullo sic eius reuelatur pietas: in nullis sic apparet ei⁹ benignitas: quō in humanitate: quoniam pietatē ei⁹ sic occultata est: nam i⁹ infirmitate venit: sapientia vero abscondita est: placuit enim ei p̄stulticiam saluos facere credentes. Nōne stultum se fecerat deus: qui pro inimicis in morte tradidit anīam suā: et que non rapuit exoluēbat. Nōne ebrius facit vino caritatis et immemor sui ptra consilii petri dicens. Propitius esto tibi: cū diceret se passurum. Quare aut tam sup̄ modū inestimabile et hiberet hoibus caritatē. Ratio est: nam iter omnes affect⁹ fortissima ē dilectio. Sicur dicitur Can. vii. Fortis est ut mors dilectio: et violentissime retrahit hoies a peccatis. Ut Bern. Volens deus nobile creaturam hominem reuocare: si inquit inuitū cogo asinum habebo: eo qnō libens veniat. Nūquid asinus dabo regnum meum: aut te bobis est cura deo? **N**ec scio quid faciat: homo timidus est naturaliter: terrebo euz si forte sic conuerteret: et vivat. Et cōminatus est acerbiora q̄ ex cogitare p̄nit tenebras eternas: remes immortales: ignē inextinguibilez. Cū voto nec sic reuocare fuit. Non solū timidus est homo: sed etiā cupid⁹: promittam ergo ei qd omnino desiderabile sit: Desiderat hoīs aurū et argentum et similia. sed sup̄ hec oīa desiderant vitā manifestū est hoc valde. Si enim tantopre desiderant miserā laboriosam et momentaneā hanc vitā: qntū diligent beatam quietē et eternā. Promisit itaqz vitā eternā in q̄ est p̄nitia omnis boni et absentia omnis mali. Promisit in q̄ tam sup̄ modū maxima: q̄ nec ocul⁹ vidit: nec auris audituit: nec in cor hoīs ascenderūt. Videns autē qnō nihil pficeret: vnuz inquit adhuc restat. Inest homini nō solū timor et cupiditas: et amor si phūceū attrahere potero: optimus fieri. Venit igit in carne et tam dulcissimū tam benignissimū se exhibuit ut in ei⁹ passione lapides scinderent. Qui mō querint nouerint: nōne merito audituri sūt. Quid facere debui et nō feci? Quia sicut mō oībo se exhibet benignissimū. Sic aliquī se exhibebit severissimū. Noli ḡ contemnere grām si nō vis sentire iusticiā. Quāta enī nūc mansue

Tertius

videt nos puenit; tanta distinctione venit et alioq;. Ex magnitudine ḡ indulgentie et dilectionis; magnitudinem attende oltiōis. Immenus est enim deus et infinitus in iusticia sic et in misericordia: multi ad ignoscendū. multus ad placendū. Sed misericordia prior vendicat sibi locū. ut qui hanc recusauerint ad cumulū dānationis sine digne auditur sum. Itē maledicti in ignē eternū. Et ille lud pueriōz. Iocauit et renuistis: extēdi manum meā nec fuit qui aspiceret: desperatio omne consilii meū: nunc ego in intentu velto rideo et subsanabo cū vobis qđ timebanis euenerit.

¶ Tertia causa adueniens dñi fuit necessitas indigētis. Cū enim in paucis parentibz ceciderimus omnes. et ex massa corruptionis omnes substituti fuimus peccatores: ex hoc homo satisfactionē deo debuit: sed soluere nō potuit: eo qđ nihil erat in eo dignū satisfactionē. qđ deus gratū posset acipere: qz a planta pedis usq; ad verticem non est in eo sanitas. Ideo nihil habuie vñ satisfacere posset deo.

R Sic igit̄ ho-
mos satisfacere debuit deo et nō potuit. Sed
deus potuit et nō debuit. Et ideo diuina sa-
piencia que disponit omnia suauiter misericordiam et veritatem reconciliavit faciens ut
deus fieret homo. ut p hominē solueret qđ
homo debuit. et p hoc qđ deus esset sufficiens
ficeret qđ pro omnibz patri obtulit. De hac satisfactione p filium dei pro nobis facta dicitur iste. Homo ad qđ institutus est non restituitur: si non ad similitudinem angelorum in quibz nullum est peccatum pro uebitur: quod est impossibile fieri nisi omnium percepta remissione peccatorū: que non sunt precedentē integra satisfactionē.

Quā
satisfactionem talēm oportet esse. ut peccator
aut aliquis p illo det aliquid deo de suo qđ
debitum sit qđ super omne qđ deus non est
enī veritas immutabilis et ratio irrefragi-
bilis erigit. ut qui peccat reddat aliquid deo
po honore ablato: qđ cum humana natura
sola non habuit: subuenit bonitas dei. et aez
in suam psonam assumptus filius dei. ut in
vna psona esset homo et deus qui haberet qđ
supererit: non solū omnem essentiam que tei-

us nō est: sed etiā omne debitum: qđ peccatores solueret debant. et cuz hoc cum nihil per se deberet: solueret pro alijs: qui qđ debebat reddere nō habebant. Preciosior namq; est vita hominis isti: qđ omne qđ deus nō est: et super omne debitū qđ debent p̄ctores pro satisfactione. Si enī intersectio illius superat omnem multitudinem et magnitudinem peccatorum que cogitari possunt: palam est qđ vita eius magis est bona: qđ sunt omnia peccata mala. Hanc vitam homo ille cum ex debito mori non deberet: quoniam peccator non erat: sponte dedit te suo ad honores patris: cum eam sibi auferri propter iustitiam permisit. Dedit itaq; humana natura deo in illo homine sponte et nō ex debito qđ suum erat: vt redimeret se in alijs in quibus quod ex debito exigebatur reddere non habebat. Que satisfactionē nobis miseris proficiat in salutem. Quod nobis prestare dignetur.

De eodem. Sermo tertius.

Exurge et ne repel las in finem ps. Considerantibus nobis in p̄cedentibz quis veniat: magna omnia et ineffabilmaiestas innotuit. Et in pentibus autem unde venerit grandis plana patuit via. Inuentibus quo venerit: apparuit inestimabilis dignatio et penitū ad miranda: qđ in carcerem nostre mortalitatis plenum miserijs: tanta dignata est descendere celitudo. Inquietibus aut ad quid venerit: cause maxime occurserunt. Inuenimus enim patris fortissimam veritatem filij dulcissimam caritatem: nostrā p̄maximam necessitatē. In quibz oībus mia magna: miseratione multa: caritas copiosa est in uenta. Ad reportandam enim ouem centesimam que errauerat in deserto: p̄perauit de montibz: ut imponeret eam in humeris suis gaudens: et sic reportaret ad gregē. **S**ed ut manifestius p̄fiterat dño misericordie ei: illa maiestas sublimis et excelsa propter nos miseros venit. Quā ineffabilem ḡam intuēs Bernardus p admiratione clamat in celum dicens. **O**mnia querentis tei